
A KÖZÉPKORI ZARÁNDOKLATOK ÉS A MAGYAROK

---

2 KREDITES, SZABADON VÁLASZTHATÓ SZEMINÁRIUM, ESTI TAGOZATOSOK IS BEKAPCSOLÓDhatnak
NAPPALI II. FÉLÉV; ÓRAEGYEZTETÉS: FEBRUÁR 8, 12:15–13:45; HELYSZÍN: SAPIENTIA, 308. TEREM

Szemináriumvezető: Dr. Tubay Tiziano

A tanegység célja: Didaktikai cél: A hallgatók bevezetése a középkori zarándoklatok teológiájába, kultúrtörténetébe és magyar vonatkozásaiba. Tartalmi cél: A középkori zarándoklatok művelődéstörténetének, a magyarok által látogatott zarándokútvonalak és -célpontok, ill. a magyarországi és a Magyarországon áthaladó zarándoklatok bemutatása a főbb szakirodalom feldolgozásával.

A hallgató fejlesztendő kompetenciái: Ismeri a középkori zarándoklatok sajátosságait, vallási és társadalmi funkcióját, történetének alakulását. A témához megfelelő elméleti felkészültséggel közelít, a jelenségeket árnyaltan, művelődéstörténeti kontextusukban képes vizsgálni.

Tematika: 1. Óramegbeszélés, a témák felosztása – Fogalmak tisztázása 2. A zarándoklat a kora középkorban 3. Magyarországon áthaladó zarándokok 4. Magyar zarándokok külföldön 1. 5. Magyar zarándokok külföldön 2.* 6. Magyarországi zarándokhelyek 1.* 7. Magyarországi zarándokhelyek 2.* 8. Nemzetközi jelentőségű magyar zarándokhelyek 9. Krizsáfánia György és a Visiones Georgii 10. Tar Lőrinc pokoljárása 11. Az ereklyetisztelet és zarándoklás középkori kritikája 12. Összefoglalás, a szemináriumi dolgozatok megvitatása. (* A résztémák a hallgatók érdeklődése szerint alakíthatók.)

Követelmény: Felkészülés az egyes alkalmakra kijelölt szemelvényekből, valamint aktív részvétel a szemináriumokon. A félév eleji megbeszélés alapján ki-ki egy témát mélyebben dolgoz fel és arról prezentációval referál. A szemeszter végén min. 5 oldal terjedelmű szemináriumi dolgozat, szabadon választott témából (ami a referátumával is megegyezhet).

Válogatott irodalom: Primer: BOCCACCIO, GIOVANNI: Dekameron (Hatodik nap, tizedik novella), in Kardos Tibor – Rózsa Zoltán (szerk.): *Boccaccio művei*, 2. kötet, Európa, Budapest, 1975, 118–134. (ford. Révay József és Jékely Zoltán); V. KOVÁCS SÁNDOR (szerk.): *Tar Lőrinc pokoljárása. Középkori magyar víziók*, Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1983. (ford. Bellus Ibolya); JANUS PANNONIUS: Galeotti peregrinationem irridet. Kigúnyolja Galeotto zarándoklatát, in V. Kovács Sándor (szerk.): *Jani Pannonii opera omnia. Janus Pannonius összes művei*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1987, 94–95. (ford. Dybas Tihamér); HADNAGY BÁLINT: Remete Szent Pál csodái. A budaszentlőrinci mirákulumok könyve, in Madas Edit – Klaniczay Gábor (szerk.): *Legendák és csodák (13–16. század). Szentek a magyar középkorból II.*, Osiris, Budapest, 2001, 369–402. (ford. Sarbak Gábor); GESZTI JÁNOS: Kapisztrán Szent János csodái, in Madas – Klaniczay: i. m. 403–478. (ford. Fügedi Krisztina); PÉCSVÁRADI GÁBOR: *Jeruzsálemi utazás*, Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1983. (ford. Holl Béla).
Szekunder irodalom: SIGAL, PIERRE ANDRÉ: *Isten vándorai. Középkori zarándoklatok és zarándokok*, Gondolat, Budapest, 1989. (ford. Gyáros Erzsébet); DOLHAI LAJOS: A zarándoklat teológiája, *Vigilia* 66 (2001/3) 176–182; BÁLINT SÁNDOR – BARNÁ GÁBOR: *Búcsújáró magyarok. A magyarországi búcsújárás története és néprajza*, Szent István Társulat, Budapest, 1994; PETNEKI ÁRON: *Advenae et peregrini. Utazás és zarándokság a középkori mentalitástörténetben*, *Századok* 128 (1994/2) 352–393; CSUKOVITS ENIKŐ: *Középkori magyar zarándokok*, História – MTA Történettudományi Intézet, Budapest, 2003; FEDELES TAMÁS: „Isten nevében utazunk”. *Zarándokok, búcsújárás, kegyhelyek a középkorban*, Kronosz, Pécs, 2015; NAGY ESZTER: Petrus de Paternis, Krizsáfán fia György látomásainak szerzője – Új szempontok a *Visiones Georgii* kutatásához, *Irodalomtörténeti Közlemények* 123 (2019/4) 465–475.